

St. Evens kapell på Vassfjellet.

Har De vært på toppen av Vassfjellet? Ikke det. Ja, da bør De snarest ta Dem en tur dit, for en Vassfjelltur er noe som enhver innbygger av Trondheim, ja bygdene med, bør ha foretatt. Turen er lett å gjennomføre på en dag — både sommer og vinter.

Ta for Dem kartet over Trondheim Omegn — blad 1 — og let mellom toppene på Vassfjellet, så vil De finne ei lita tjønn med navnet Øivinstjøna. Den ligger bare 1 km vest for hovedtoppen og ca. 200 m lavere enn denne. Det er de ferreste som vet at det her mellom toppene på Vassfjellet har stått et kapell i gammel tid, og det er det vi skal se om vi kan finne tuftene etter idag.

Lettest er adkomsten fra Kvål st., men for å gjøre turen til en dagstur, tar vi veien fra Torgårdsletta. Dit kommer vi med rutebil via Heimdal. Vi står av bilen ved Jesmohaugen og tar veien sydsydvest-over mot Havdal. På veien passerer Rødde ungdomsskole. Videre går veien forbi Rødde og Lysklettøya. Ved Havdal svinger vi sydøstover og kommer oppi bakkene til Spiribakken. Enten kan De nå ta rett oppover Hamran til Havdalsetra eller den langt lettere vei til litt øst for Eidstumo og herfra følge den merkede vei til Havdalsetra. Veien videre går over selve stortoppen i meget pent terreng. Vassfjellet ligger så alene at utsikten er imponerende i alle retninger. Ved varden befinner vi oss 710 m over havet. Den som ikke har vært her før vil bli overrasket over det herlige rundskue og den som har vært her før vil på ny gle seg over det samme. Ja, det er mange i Trondheim som har den årlige Vassfjelltur som noe av det

beste de glær seg til — enten den foregår i strålende vintervær og føre eller i stekende sommersonne.

Men det var jo ikke for å henfalle til rutebeskrivelser vi kom hit idag. Det var dette kapellet. Fra toppen må vi ned noen bratte kleiver og kommer snart til ei dalsløg i retningen nord—syd. Her må vi ta av fra merkingen og orientere oss fram til den tjønna vi er ute for å finne — Øyvindstjønna. På kartet, og hvis man har gått rett forhåpentlig også i terrenget, vil man nå finne et lite tjern akkurat på vannskillet. Dette er Øyvindstjønna eller St. Evens Tjern som det vel har hett i gammel tid. Ved denne tjønna har det stått et kapell i katolsk tid. Gerh. Schønning skriver i 1775:

«Nordenfor Meelhuus ligger en Leer-Strækning, tvært for i Dalen, ved Foden af det saa kaldte Vatsfiæld. Benævnte Vatsfiæld er en temmelig stor Fiæld-Strækning af $\frac{3}{4}$ Mils længde omtrent, mellem sør og nord, eller noget afvigende mod ost og vest, som ligger mellem Klæbo, Meelhuus, Leinstranden og Tiller. Det bestaar af 2de Afsatser, Store- og Lillefiældet kaldede, mellem hvilke paa den vestre Side af Fiældet ligger en Kjøin, eller et lidet vand, kaldet St. Evens Kilde, hos hvilken berettes, at et Capel skal i gamle Dage have staaet — uden Tvil kaldet St. Evens Kirke (hvorhen Stedets Prest reiste op, for at holde Messe, paa visse Tider om Sommeren, naar Almuen søgte didhen. Saavel paa Stedet selv have været Levninger efter Capellet, som ogsaa forvarede i Meelhuus Præstegaard, indtil Aar 1718, da de der, af de Svenske, bleve opbrændte. Ved Kilden staaer en Hob Stave eller Krykker, efter dem, som didhen ere bragte syge, og paa Bunden af Vandet have været seete endel smaae Penger, som der ere nedkastede.»

Dette var Gerhard Schønings ord. Muligens er det andre som sitter inne med opplysninger om dette kapellet, og da vilde det være av stor interesse for turister å få del i deres viten. Det er noe av sjarmen ved å ferdes i vårt kjære land, det å vite mest mulig om de strøk vi ferdes i.

Idag kaller ingen klokkeklang til messe mellom Vassfjelltoppene, men har en det rette sinn, og forstår en det store gode det er å få ferdes i naturens store kirke, da vil en også forstå de tider som valgte nettopp dette sted for å dyrke sin gud. — Høyfjellsvidde med utsyn

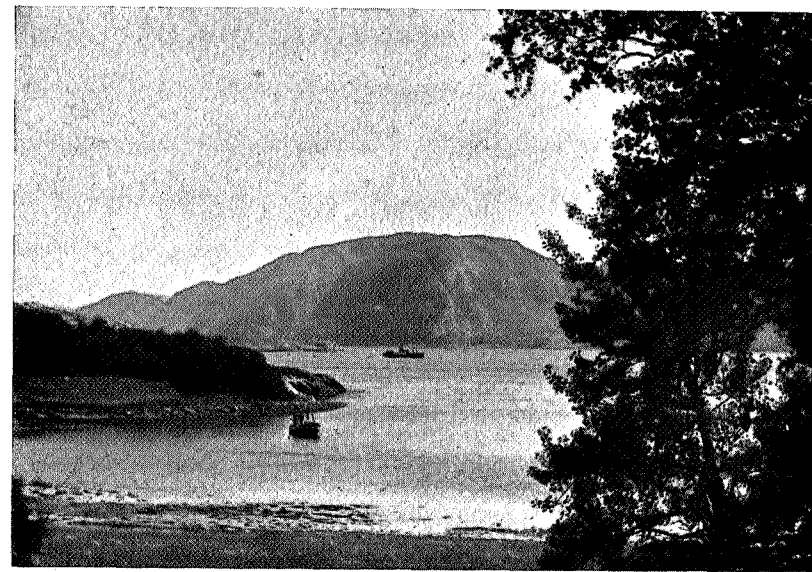
til alle kanter, historisk grunn med minner fra kong Sverres tid og oppover og sommerdagen og kvelden slik den kan være i Trøndelag.

Veien sydover til Kvålseteren (nedl.) er bare 1 km lang og veien ned til Kvål stasjon går gjennom vakker skog.

Skulde noen finne noe som minner om dette kapellet — sten-setninger etter syllmur eller noen av «de smaae Penger», så vil sikkert dette være en kjærkommen gave til Videnskapsselskapet.

God tur.

Magne Haave.

Eidem i Afjord

Gunnar Setsaas